

CONSELH GENERAU D'ARAN
AIRAU DE POLITICA LINGÜISTICA

PRÒVA
D'ARANÉS

CERTIFICAT B 1

Nòm: _____

Cognòms: _____

DNI num.: _____

Adreça: _____

CP _____ Poblacion: _____

Telefòn: _____

13 de seteme de 2019

Airau 1. Comprenença lectora e comprenença orau
(Aquest tèxte s'a adaptat ara grafia der originau)

ETH SER DE MIEJANET – ERA NET DE NADAU ENA VAL D'ARAN

Jo auia dètz ans a pòga diferéncia. Aqueth ser, eth sopar en sòrta de trèir-me er apetit, me l'auie despertat mès; e s'abans de sopar auia apetit, despús auia hame.

Ei clar! Com que toti dejoàuem en nòste pòble, petiti e grani, entà celebrar mès ben eth dia que neishec Nòste Sénher, jo non volia èster mens qu'es auti... E dejoar que cau ath despient dera hame!

Auie hèt un dia bèth, e se preparaue ua net deth madeish tròç; e semblaue qu'eth solei, era lua e es estrelhes s'auien vestit de hèsta entà celebrar eth neishment deth Hilh de Diu. Dehòra ja ne hège un shinhau de hered, ja; mès ath cant deth huec non se sentie cap.

Lèu comencèren d'arribar gojats e gojates, mainatges e mainades tà vier-se a cauhar en casa nòsta enquiara ora d'anar tà missa de Miejanet. E quan toti siguérem amassadi, aquera sala-baisha, semblaue un cèu d'alegria, perque toti s'auien deishat es penes e tristors ath darrèr dera pòrta.

Es gojats condauen condas, en tot qu'amanien era pasta tà hèr crespèths; es gojates, es ues hilauen canam e es autes hègen micha; era mainadèra preparauen es chicaderes tà tirar tiros ena glèisa; e jo, en cornèr deth huec e ath cant deth halhèr (ja hè ua trentia d'ans), acabaua d'estudiar-me era *Missa Regalis* de Dumont tamb un *Cantus* qu'auia ena man, perque aqueth ser ère eth prumèr còp qu'auia de cantar tamb es òmes ena glèisa; e jo ja començaua tamb un shinhau de vanitat, a hèr der òme alavetz, en tot non hèr cas de lo que hègen es auti.

Quan tot siguec prèst, es gojats comencèren de hèr es crespèths. Untauen tot just era padena tamb ua rosteta ath cap d'ua forquilha; i tirauen ua bona lossada de pasta; la deishauen còder un shinhau, e dempús virauen eth crespèth en tot hèr-lo sautar en aire...

Quan ja n'í aguec quauqu'uns en ua sètia, es dents dera mainadèra com jo que se mo'n i anauen; e per un d'aqueri crespèths, mos auríem venut eth dejun d'aqueth dia. Mès que calie passar per boni cristians; e atau, que mos contentàuem de passar-mo'n era saliu...

- "Dèisha-me era chicadera, Pauet" - me didec un mainatge, entà distrèir era hame, ça'm par.

Jo que l'ac deishè, e me tornè a agarrar ath libre tà non veir aqueri crespèths qu'èren eth mèn torment.

Quan es hiladores enteneren a parlar de chicaderes, s'alarmèren de pòur qu'èth canam des sues horcères, en sòrta d'anar-se'n tath hus en forma de hiu, se n'anèsse tàs chicaderes en forma de taps, e dempús tàs sues cares en forma de bales, se cridauen massa.

Sabetz çò qué ei ua chicadera?... Donques qu'ei un tròç de rama de sauquèr d'un pam de long; ne trèn eth moth quan ei verd, e eth horat ei eth canon tà un fuselh d'aire comprimit. I meten un tap de canam mòg en un cap, un aute en aute, e tamb un bastonet (que'n diden era clau) apreten fòrt e de prèssa er un tap, e er aute ges coma ua bala per aute cap, qu'ad arrés hè gò de parar-les ena aurelha.

Tàs onze e mieja es campanes cridèren ara gent tara glèisa; e toti mo'n anèrem tà missa, sauvant es crespèths tà hèr ressopet en gèsser de missa.

En arribar en còro, es cantaires se me meteren ath miei com un rei, e tota era missa cantè, content e satisfèt, com un rossinhòl, de poder-me hèr veir, en tot qu'es auti mainatges tirauen tiros tamb es chicaderes, que quauque còp hègen a gratar eth cogòt a mès d'un.

Quan cantàuem er Agnus, ua bala d'aqueres venguec a escauhar-me era aurelha...; e, eth mèn cant de glòria acabèc en un plor!... Mès un òme se lheuèc, e les anèc a escauhar tanben as que m'auien tirat; ved aqui que ja aguí companhs tà plorar.

Mès lèu s'acabèc era missa; e eth ressopet des crespèths non mos dèc temps entà qu'es lèrmes arribèssen en Garona. Toti es dera nòsta cauhada, mo'n anèrem a atalar de cap ad aqueri crespèths que tantes uelhades d'amor mos auien panat. Lèu siguérem sadoths, perque es ganes de dormir mos auien trèt er apetit. Per aquerò mo'n anèrem tà anar a dormir: es auti, cada un entà casa sua, e jo tath mèn lhet, tamb era confiança de qu'en lheuar-mos, ja aurie tocat Missa grana.

Tà Missa grana, non i auèc chicaderes, perque eth senhor rictor les mos treiguec totes e repartic quauques cogotades, en castic de lo qu'auie passat eth ser antes.

E era hèsta acabada.

Ara excusatz-me se vos è parlat tant de jo. Auie de gèsser un personatge tà dar vida ad aguesta costum aranesa; e auem volut hèr-i a gèsser... ath mès saumet de toti... A demès, se jo, en escriuer, è parlat de jo, vosati, en liéger, plan podetz aplicar-vos aqueth jo..., se vos semble.

Salardú, noveme de 1913

"Era Bouts dera Mountanho" Mossen Jusèp Condò Sambeat

1.1. Escriuetz un V o ua F ath cant des afirmacions que seguissen, segontes siguen vertadèras o fausses, consent tamb eth tèxte que vietz de liéger.

1. Eth protagonista d'aguest tèxte que vietz de liéger ei un mainatge d'uns dètz ans aperat Pauet que ça'm par ère un bon cantaire.	
2. Segon eth raconde, autant es petiti coma es grani esdejoauen entà celebrar melhor eth dia que neishec Nòste Sénher.	
3. Eth protagonista ditz que cau dejoar maugrat era hame, totun es crespèths son un torment entada eth.	
4. En aguest ser de Nadau, dehòra hège un shinhau de heired e ath cant deth huec que s'í trapau.	
5. Era expression "semblaue un cèu d'alegria" soslinhada en tèxte hè referéncia ara felicitat dera gent.	
6. Qui conde era istòria ac hè passada ua vintia d'ans.	
7. Era òbra s'escriu en Salardú e crespèth ei eth mot que se ten en Pujòlo tà designar es crespèths.	
8. Entath protagonista, èster eth prumèr còp qu'auie de cantar tamb es òmes ena glèisa lo hè a sénter umil, aunèste e senzilh.	
9. Era matèria grassa utilizada tà untar era padena non ère pas d'origina vegetau, senon que proviege deth porcèth.	
10. Es hiladores s'entosiasmèren e que patien peth canam pr'amor qu'en lòc de virar-se en hiu podie acabar convertit en un projectil.	
11. En onzau paragraf deth tèxte se descriu ua chicadera, que ven a èster una branca de saüquèr tohuda per a on s'í disparen taps de canam banhat.	

12. Eth protagonista dera istòria siguec artenhut en cogòt per impacte d'un canam disparat d'ua chicadera.	
13. Fin finau autant es mainatges qu'auien tirat coma eth qu'auie recebut plorèren amassa, mès non pas guaira estona.	
14. En gèsser de missa, es dera cauhada, s'atipèren de crespèths çò que les hec a vier eth dromilhon.	
15. Eth pronòm "les" soslinhat en tèxte remplace ara paraula cogotades.	

1.2. Escotatz tamb atencion era lectura e escriuetz V (vertadèr) o F (faus) consent tamb era informacion que s'i balhe.

1. Eth rei recebec as sòns hilhs ena sua cramba quan se cogauè eth solei. (F)
2. Eth rei prepausèc as sòns hilhs de cercar dus objèctes amagadi laguens deth bòsc tà poder nomenar un ereu.
3. Eth rei auie amagat ua poma d'òr e un ramet d'iranjá.
4. Es dus frairs cerquèren peth bòsc enquia que se les hec de nets.
5. Eth frair mès petit trapèc en horat d'un arbe es objèctes qu'auie amagat eth rei.
6. Sonque un des frairs tornèc tath castèth pr'amor qu'ar aute l'auien aucit es bèsties sauvatges deth bòsc.
7. Eth rei deishèc governar ath sòn hilh petit.
8. Un dia era petita hilha deth rei anèc a passejar pes jardins deth castèth e trobèc eth casse a on eth sòn pair-sénher auie amagat es objèctes .
9. Quan era hilha deth rei arribèc ena sala deth castèth, eth sòn pair e eth sòn pair-sénher èren seigudi deuant dera taula.
10. Quan eth pair comencèc a tocar era flaüta, era hilha deth rei comencèc a cantar en tot explicar era vertadèra istòria des dus frairs.

1.1 Escotatz damb atencion eth tèxte e mercatz V o F en relacion damb era informacion que se balhe.

11. Eth rei recebec as sòns hilhs ena sua cramba quan se cogauè eth solei. (F)
12. Eth rei prepausèc as sòns hilhs de cercar dus objèctes amagadi laguens deth bòsc tà poder nomenar un ereu.
13. Eth rei auie amagat ua poma d'òr e un ramet d'iranjá.
14. Es dus frairs cerquèren peth bòsc enquia que se les hec de nets.
15. Eth frair mèst petit trapèc en horat d'un arbe es objèctes qu'auie amagat eth rei.
16. Sonque un des frairs tornèc tath castèth pr'amor qu'ar aute l'auien aucit es bèsties sauvatges deth bòsc.
17. Eth rei deishèc governar ath sòn hilh petit.
18. Un dia era petita hilha deth rei anèc a passejar pes jardins deth castèth e trobèc eth casse a on eth sòn pair-sénher auie amagat es objèctes .
19. Quan era hilha deth rei arribèc ena sala deth castèth, eth sòn pair e eth sòn pair-sénher èren seigudi deuant dera taula.
20. Quan eth pair comencèc a tocar era flaüta, era hilha deth rei comencèc a cantar en tot explicar era vertadèra istòria des dus frairs.

Airau 2. Expression escrita

2.1. Cercatz trabalh e, en Internet, auetz trapat ua anóncia d'ua editoriau que cerque personas tamb titulacion B2 d'aranés entà revirar era òbra de Mn. Jusèp Condò Sambeat ath catalan e ath castelhan.

Manatz un e-mail expausant eth desir d'incorporar-vos ad aguesta editoriau en tot explicar es vòstes capacitats, es vòsti coneishements en lengües e es rasons pes quaus podetz desvolopar eth trabalh que prepausen.

Redigitz er e-mail que les enviaratz. (Enter 85 e 100 paraules)

De: _____

Data: _____

Ahèr: _____

Entà: _____

2.2. En nòm deth Magnific Sindic d'Aran, te cau redigir, tamb motiu deth centenari dera mòrt deth poèta e escrivan aranés Mn. Jusèp Condò Sambeat, ua invitacion tà convidar as vesins d'Aran entara presentacion deth sòn bust (òbra de...) e entara posteriora conferéncia (títol e autor), qu'aurà lòc (dia, ora e endret). Non desbrembez que i a de figurar era poblacion e data d'enviament. **Escriuetz era invitacion (Minimum 50 paraules)**

Airau 3. Ortografia, gramatica e lexic

3.1. Lieg eth tèxte e mèrca tamb ua crotz era opcion avienta entà cada numèro:

Eth **-1-** siguec cuert e sense **-2-** estramunc, e arribèrem ací, toti tres, **-3-** amo, eth mosso com aqueth qu'arribe en casa sua, e jo com aqueth qu'entre en ua **-4-**, com **-5-** vos semblarà ara a vosati: ei vertat?

-Non, **-6-** – responeren es auti. – Mos semble qu'**-7-** en casa nòsta.

-Mès vau atau, e me **-8-** un pes deth **-9-** –didec Père.

Jo òc; siguí trist **-10-** dies; mès **-11-** era tristesa laguens deth còr tà qu'eth mèn amo non la **-12-** veir.

Lo prumèr de tot, descarguèrem eth Colom. **-13-** ua anclusa, **-14-**, **-15-**, etc: ei a díder, tot lo que cau **-16-** un farrèr. I auie ua **-17-** d'escopetes "Lefaucheux" d'un canon; **-18-** ben grana de **-19-** e municions; **-18-** d'arnesi; **-18-** de destraus, etc.

Ath cap de dus dies **-3-** amo se'n tornèc a anar tamb eth Colom e mos deishèc soleti aci, ath mosso e a jo, tamb er encargo de hèr dues barraques o cabanes **-20-**: ua tà hèr-mos de casa, era auta tà trabalhar-i, eth farrèr e **-21-** hustèr.

Leu siguec hèt tot **-22-**, perque **-3-** engüeg mos hège d'agulhada **-16-** hèr-mos anar mès de prèssa. Eth mèn companh, que se didie Pau, non sabie sonque era lengua des "milords"; e jo que me creiguia massa sabent tamb es parlars aranés, catalan, castelhan e francés, alavetz me trobè ath nivèu des somèrs. **-23-** se mos volíem díder quauquarren er un ar aute, ac auíem de hèr tamb signes de mans e grimaces dera cara; e tamb tot **-22-**, mos quedàuem quauqui còps a miei camin **-24-** volíem anar.

Un còp prèstes es dues cabanes e paradi tres lhets **-25-** qu'auie d'èster era nòsta casa, ja **-6-** auérem arren mès a hèr. Alavetz hi a comprèner com poguí a Pau, que, **-16-** non engüejar-mos, auíem d'anar a caçar peth bòsc dera isla. Eth i venguec ben; e tamb bones escopetes qu'entà nosati auie crompat **-3-** amo, **-26-** anèrem tà anar-mos a passejar per laguens deth bòsc qu'auíem mieja ora mès ensús.

Es arbes èren espessi e gròssi e n'í auie de tres o quate classes; e quauqu'uns èren mès **-27-** qu'és campanaus dera Val d'Aran. Jo auia pòur que quauqua bèstia **-28-** mos venguesse a demanar **-29-** d'anar-mos a calar ena sua propietat. Mès **-30-** vedèrem cap: non trobèrem **-2-** animau de peu; toti es que vedèrem e **-31-** èren de pluma, de gròssi e de petiti; **-31-** ua dotzea de

perroquets e dus auderassi blanqui de mar, **-32-** catalan ne diden "gavines", e **-26-** tornèrem tà casa.

"Era Isla des Diamants" Mn. Jusèp Condò Sambeat

1	a) viatge	b) viatje	17	a) casha	b) caisha
2	a) cap d'	b) cap	18	a) ua auta	b) iauta
3	a) eth	b) er	19	a) cartochos	b) cartotxos
4	a) preson	b) presson	20	a) de husta	b) d'husta
5	a) a lo mielhor	b) dilhèu	21	a) eth	b) er
6	a) non	b) no'n	22	a) acrò	a) aquerò
7	a) èm	b) hèm	23	a) Perque	b) A despriet
8	a) trèts	b) trètz	24	a) d'a on	a) d'on
9	a) dejós	b) dessús	25	a) en era	b) ena
10	a) quauqu'uns	b) quauqui	26	a) mo'n	b) nos
11	a) enbarraua	b) embarraua	27	a) nautes	b) nauti
12	a) poder-se	b) podesse	28	a) herotja	b) erotja
13	a) Hi hauie	b) I auie	29	a) compdes	b) comdes
14	a) mais	b) malhs	30	a) non	b) no'n
15	a) martèts	b) martèths	31	a) aussírem	b) aucírem
16	a) entà	b) per	32	a) qu'en	b) que'n

3.2. Plaçatz es trenta cinc accents e eth trèma que manquen en aquesta carta qu'escriuec Mn. Jusèp Condò ath sòn amic Bernat Sarrieu un mes abans de morir.

Banhs de Tredos, 8 juliol 1919

Car amic,

Ja he quate o cinc dies que recebi era vosta ben agradabla carta, que me portec era noticia des quate premis que m'auetz dat enes Jocs Floraus. No'n confiaua cap, perque auia pour de qu'era guerra auie aucit aqueri Jocs der an 14. Benvenguts siguen!

M'estimi mes es quate medalhes:... e se non i a diploma, tampis!

Ager arribe enes Banhs de Tredos ta passar-i ua vintia de dies, a veir se posqui trobar un shinhau de salut en aquestes aigues e montanhes.

A mes d'un an que so malaut e sense forces ta escriuer ne lieger arren. Atau ei qu'eth voste trabalh s'ei endarrerit a mes non poder; e se Diu non me'n da

d'autes, non me senti tamb forces enta acabar-lo ne her-ne cap mes peth men compde. Ja s'aurie acabat era mia mission enes letres. Diu non ac volgue!

Pensi que mos veiram aguest ostiu.

Veire d'enviar-vos es sos tara *Bouts* e de veir as auti de que me parlatz.

Vos salude eth vostre amic,

J. Condo

3.3. Mercatz era opcion corrècta tamb ua crotz.

Cromparè era novèlla dera Isla des diamants entàs mèns alumnes.

- a) Les ne cromparè.   b) Les ac cromparè.   c) Se la cromparè.

È sauvat es racondes en humarau.

- a) Les i è sauvadi.   b) Les i è sauvades.   c) Les i è sauvat.

Era Maladeta ei un poèma epic de 83 estròfes.

- a) Era Maladeta n'ei.   b) Era Maladeta lo ei.   c) Era Maladeta ac ei.

Recita ua poesia as assistents!

- a) Les ne recita ua!   b) Recita-les-ac!   c) Recita-les-ne ua!

Mossen escriu ua carta ath sòn amic Sarrieu.

- a) Mossen n'escriu ua.   b) Mossen li'n escriu ua   c) Mossen li n'escriu ua.

Escriu era carta entà d'ider qu'era mala salut non li permet acabar eth trabalh.

- a) L'escriu entà didec.   b) L'escriu entà didé'c.   c) L'escriu entà dider-se-lo.

Vos brembatz der acte d'inauguracion?

- a) Vo'n brembatz?   b) Vos en brembatz?   c) Vos i brembatz?

Mos memorizaram era poesia "Era Cançon dera Garona".

- a) La mos memorizaram.   b) Mos la memorizaram.   c) Mo'la memorizaram.

Enguan eth concors literari Mn. Condò Sambeat celèbre era sua XXIX edicion.

- a) Enguan eth concors literari Mn. Condò Sambeat lo celèbre.
- b) Enguan eth concors literari Mn. Condò Sambeat la celèbre.
- c) Enguan eth concors literari Mn. Condò Sambeat ac celèbre.

Condò jamès se penedic d'establir ligams tamb es vesins de lengua gascona.

- a) Condò jamès s'ac penedic.
- b) Condò jamès s'en penedic.
- c) Condò jamès se'n penedic.

3.4. Entornejatz era responsa que conten eth temps verbau avient.

(ÈSTER) era Val d'Aran era ribèra mès polida de tot eth Pirenèu.

- a) Ei
- b) Està
- c) É

Quan se (MÉTER) era sua pelha naua e bèra, non i (AUER) arren mès polit dejós deth cèu.

- a) mete
- b) met
- c) meti
- a) ha
- b) ei
- c) a

Eth passat diuendres 22 de març s'(INAUGURAR) ena glèisa de Sant Estèue de Montcorbau un bust en aunor a Mn. Condò Sambeat.

- a) s'inaugurarà
- b) se va inaugurar
- c) s'inaugurèc

Eth Conselh Generau d'Aran (CREAR) en 1989 eth Prèmi literari Mossèn Condò en aunor der escrivan e poèta aranés.

- a) auesse creat
- b) creèc
- c) cre

M'(AGRADAR) fòrça es istòries deth temps vielh.

- a) agraden
- b) agradan
- c) agrade

(DAR)-li un consòl, perque no'n a cap!

- a) Datz
- b) Detz
- c) Dongui

Era valentia e er esperit coratjós de Blancaflor heren que (SABER) afrontar eth malur ath quau la (SOSMÉTER) eth gigant Còrdehèr

- a) sàpie   b) saber-se   c) sabesse
a) va sosméter   b) sosmete   c) sosmetec

Òh que flairosa, que bèra de Sant Joan era net ei! Com en aguesta ribèra enlòc mès la (PODER) veir.

- a) podratz   b) poderatz   c) pòdes

3.5 Escriuetz cinc barbarismes qu'auetz aprenut pendent es vòsti estudis d'aranés e acompanyatz-les deth mot adequat en aranés.

barbarisme

mot corrècte

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Airau 4. Encastre Sociau, Culturau e Istoric

Mercatz tamb ua crotz plaçada sus era letra que correspone era ressona corrècta.

4.1. Er airau lingüistic der occitan se place:

- a) Ena mieitat sud der estat francés e ena Val d'Aran.
b) Sonque en quauques valades occitanes.
c) Ena mieitat sud der estat francés, en quauques valades italianes e ena Val d'Aran.

4.2. Er Occitan/Lengua d'Òc ei un corròp de diuèrsi grops lingüistics que s'escampilhen ath long deth terradòr occitan, concrètament:

- a) Cinc grops (gascon, lemosin, auvernhat, lengadocian e aupenc-vivarés).
b) Sies grops (gascon, lemosin, auvernhat, lengadocian, aupenc-vivarés e provençau).
c) Sèt grops (gascon, bearnés, lemosin, auvernhat, lengadocian, vivarés e provençau).

4.3. Actuaument era Val d'Aran ei dividida en:

- a) Sies terçons (Pujòlo, Arties-Garòs, Castièro, Marcatosa, Lairissa, Quate Lòcs).
- b) Tres terçons (Pujòlo, Mieï Aran e Baish Aran).
- c) Tres terçons (Lairissa, Romincosa e Garòs).

4.4. Segontes er article 6.5 deth nau Estatut d'autonomia de Catalonha, "era lengua occitana, nomentada aranés en Aran, ei:

- a) lengua pròpria d'aguest territòri e ei oficiau en Catalonha, consent tamb çò qu'establisson er Estatut d'Autonomia de Catalonha e es leis de normalizacion lingüística".
- b) lengua pròpria d'aguest territòri e ei oficiau sonque ena Val d'Aran, consent tamb çò qu'establisson er Estatut d'Autonomia de Catalonha e es leis de normalizacion lingüística".
- c) lengua pròpria d'aguest territòri e ei oficiau en Estat Espanhòu, consent tamb çò qu'establisson er Estatut d'Autonomia de Catalonha e es leis de normalizacion lingüística".

4.5. Eth 5 d'agost de 2019 se compliràn:

- a) 100 ans dera mòrt der escrivan occitan Frederic Mistral.
- b) 100 ans dera mòrt der escrivan aranés Jusèp Condò Sambeat.
- c) 100 ans dera neishença d'un guanhador deth prèmi Nobèl de literatura.

Tèxte de Comprenença Orau

Era flaüta.

I aiue un còp un rei qu'auie dus hilhs. Un maitin a punta de dia les hec a anar tara sua cramba e les didec:

-Sò vielh, non voi èster mès eth rei. È amagat laguens deth bòsc un ramet d'òr e ua poma d'iranja. Aqueth de vosati que les trape serà eth mèn ereu.

Es dus frairs anèren luenh, a trauès deth bòsc, tà anar a cercar eth ramet d'òr e era poma d'iranja. Cerquèren pendent fòrça temps mès non trapèren arren. Quan eth solei se coguèc es dus frairs pensèren: "*Era net qu' ei arribada e non podem pas cercar mès. Mos cau tornar tath castèth deth nòste pair eth rei. Mès, qué diderà quan veigue que non auem trapat arren?*"

Toti dus se'n tornauen tath castèth quan eth petit, eth mès joen des gojats, trapèc laguens d'ua henerècla de casse eth ramet d'òr e era poma d'iranja. Qué hec alavetz er ainat? Ebé, qu'aucic ath sòn frair d'un còp d'espada, lo calèc laguens dera henerècla deth casse e se n'anèc a presentar ath rei eth ramet d'òr e era poma d'iranja.

-Hilh, didec eth rei, a on as deishat ath tòn petit frair?

-Pair, responec eth hilh, ath mèn frair es bèsties sauvatges se l'an minjat.

Alavetz, eth rei nomenèc ar ainat eth sòn ereu, lo hec rei e lo maridèc damb ua princessa beròia coma eth solei.

Temps mèts tard era princessa aguec ua mainada. Quan era mainada siguec graneta, ara edat de sèt ans, se n'anèc a passejar peth bòsc e trobèc eth casse a on eth sòn pair-sénher auie amagat eth ramet d'òr e era poma d'iranja. Laguens dera henerècla deth casse i trapèc un uas blanc coma era nhèu e era mainada se hec ua flaüta damb aqueth uas.

Tota erosa, era mainada anèc tath castèth. Trapèc ath sòn pair e ath sòn pair-sénher entaulats. Li dèc era flaüta ath sòn pair en tot díder:

-Pair, vos è portat un present. Tocatz ua pèça tà nosati.

Er òme se portèc era flaüta tàs pòts e er instrument comencèc a sonar e a cantar:

-Tocatz-me frair. Que me podetz plan tocar. Damb vos tath bòsc me'n sò anat a cercar eth ramet d'òr e era poma d'iranja. Vos me les auetz panat e m'auetz aucit e calat laguens dera henerècla deth casse.

Tèxte adaptat: Condes de Gasconha, *J.F. BLADÈR*